

Paňovský Spravodajca

Ročník 8. číslo 1
december 2012

Po roku a pol je tu opäť SPRAVODAJ. Za uplynulé obdobie sa udialo toho dosť, o čom by ste mali aj Vy vedieť.

Samospráva informuje

Rok 2011

1. V roku 2011 bolo vydané povolenie na výrub okrasných drevín v počte 21 ks, ktoré sa aj zabezpečilo. Stromy boli vysadené v roku 1977.
2. Bola sprístupnená poľná cesta smerom na Nováčany.
3. Zarastený priestor medzi domom smútku a agátovým lesikom bol vyčistený, urovnaný a pripravený pre prípadnú realizáciu vypracovaného projektu.
4. V roku 2011 boli na základe vydaných búracích povolení odstránené 2 staré schátralé rodinné domy.
5. Obecný úrad zabezpečil štátom schválenú potravinovú pomoc pre 51 oprávnených občanov.

Rok 2012

1. Rozpočet pre rok 2012 bol schválený vo výške 288 527 € v príjmovej a 257 427 € vo výdavkovej časti.
2. Na základe vypracovaného projektu bola spevnená cesta medzi poľnohospodárskym družstvom a novými rodinnými domami /Kertaj/. Pre túto lokalitu je pripravený projekt aj na prípojku elektrickej energie (lokalita je v územnom pláne určená na výstavbu rodinných domov).

3. Bola prevedená údržba poškodenej priekopy smerom na cintorín.

4. V budove ZŠ bola prevedená rekonštrukcia priestorov pre zvýšený počet žiakov v ročníkoch 1-4 tak, aby vyučovanie mohlo byť v dvoch triedach. Záverečných prác ako maľovanie a upratovanie sa zúčastnili aj rodičia.

5. V spolupráci s členmi TJ Družstevník Paňovce bola dokončená ohrada športového areálu zo severnej časti a osadená nová brána. Na základe povolenia OUŽP sa vyrúbalo 16 ks topoľov na ihrisku, ktoré už boli staré.

Okrem technických a finančných povinností obec v priebehu roka rieši sociálne veci a tiež sťažnosti (majetkoprávne, susedské, medziľudské, čierne stavby, poškodzovanie životného prostredia - odpadové vody, užívanie alkoholu u mladistvých a iné). Komisia pre verejný poriadok pod vedením predsedníčky RNDr. Zuzany Lakoovej v rámci zákona sa zaoberá podaniami podľa príslušnosti, kde je potrebné pripomenúť, že komisia nie je rozhodujúci orgán a je vždy na občanovi, aby prípadné rozpory medzi účastníkmi odstránili predovšetkým dohodou.

Pre nedostatok miesta Uznesenia OZ za rok 2012 sú prístupné vo vestibule obecného úradu.

Kultúrno športová činnosť

v roku 2012

- V mesiaci január sa v našom kultúrnom dome usporiadal Fašiangový ples. V nasledujúcom mesiaci sa uskutočnila Valentínska diskotéka pre našu mládež. Tradičnú Katarínsku zábavu v mesiaci november pripravili športovci.

- V rámci brigádnickej činnosti sa upratol a vyhrabal verejný cintorín. Upratol sa park na Pizondori a priestor za Domom smútku.

- Grilovacia sezóna sa začala na futbalovom ihrisku v predvečer prvého mája. Na sviatok Turíc sa postavil pred Obecným úradom „Máj“. V októbri sa pripravila výstava ovocia a zeleniny V období adventu sa zapalujú sviečky, na adventnom venci pred Obecným úradom.

- Súťaž vo varení kotlíkových jedál, futbalový zápas medzi futbalistami „Alvégu a Felvégu, súťaže detí a ich rodičov a nakoniec zábava pod holým nebom. Všetky tieto aktivity sa konajú na Paňovskom lete. Rozlúčka s letom pre našu mládež sa pripravila formou diskotéky na ihrisku. V mesiaci október sa pripravila zábava pre pokročilých v kultúrnom dome.

- Cyklistické preteky pre predškôlkov a školopovinné deti sa uskutočnili v mesiaci október. Organizátorkou bola Mgr. Dana Tóthová

/Kultúrna a športová komisia/

História a súčasnosť

Rok 2011

- V septembri roku 2011 reformované cirkevné spoločenstvo za účasti hostí ako aj občanov obce a okolia oslávilo 100. výročie výstavby svojho kostola.

- Budova Jednoty sa po viac ako 40-tich rokoch dočkala údržby a rekonštrukcie. Výsledkom je samoobslužná predajňa, ktorá slúži občanom od 09.09.2011. Budova JSD bola postavená v roku 1969 miestnym národným výborom za 6 mesiacov v akcii „Z“ – svojpomocná výstavba.

- V roku 2011 keď na Slovensku sa začalo vysielat' digitálne, stratil svoj význam televízny vykryvač na hone Szabad mező, postavený v roku 1971. Občania v záujme kvalitného sledovania 1. a 2. TV programu svojpomocne vybudovali betónový základ, na ktorý sa zariadenie namontovalo a 40 rokov slúžilo svojmu účelu.

- Bolo upravené okolie cintorínskeho kríža, ktoré v poslednom období bolo dosť zanedbané a nepôsobilo dobrým dojmom na návštevníkov. Tento kríž dala postaviť v roku 1893 rodina „Ébreyová“ /Ján Ébrey pôsobil v obci ako farár v rokoch 1885-1890/.

Rok 2012

- V apríli roku 2012 uplynulo 110 rokov od čias, keď rímsko-katolícke cirkevné spoločenstvo postavilo kaplnku, do ktorej umiestnili sochu sv. Jána Nepomuckého. V ktorom období, kým a z akého dôvodu bola kamenná socha postavená, sa zatiaľ nepodarilo zistiť. 1. písomná zmienka pochádza z roku 1889. Ako je známe, tento svätec je ochrancom všetkých vôd a keďže bola postavená vedľa priekopy, dá sa predpokladať, že súvisí s nejakou živelnou pohromou – veľkou vodou, ktorá našu obec v minulosti často ohrozovala.

- Pred 60-timi rokmi sa začalo formovať v našej obci spoločné hospodárenie. Založenie JRD /Jednotné roľnícke družstvo/ bolo poznačené mnohými počiatkovými ťažkosťami a to od roku 1952 až do roku 1958. Ako to vyplýva zo zápisnice z 25.8.1952 JRD III. typu vzniklo v roku 1952 a tvorilo ho 42 členov. V roku 1956 polovica členov vystúpila, ale v roku 1958 už vzniklo celoobecné JRD. V tom čase na spoločné hospodárenie slúžilo 120 katastrálnych jutár / 103 ha/ pôdy, ktorú združili členovia.

Eva Seligová /kronikárka obce/

100 ročný kostol reformovanej cirkvi v Paňovciach

Dňa 25.9.2011 zvony reformovaného kostola vyzváňali na slávnostnú bohoslužbu a to z príležitosti stého výročia výstavby reformovaného kostola. Slávnostnej bohoslužby sa zúčastnili biskup reformovanej cirkvi, senior, ich zástupcovia, duchovní susedných obcí, pán farár rím. katolíckej cirkvi z Ččejeviec a pani starostka obce, ako aj veriaci z reformovanej cirkvi, rímskokatolíckej cirkvi a z blízkeho okolia.

Reformovaný kostol bol postavený v roku 1911. Pozemok, na ktorom je kostol vybudovaný, darovala rodina Dessewffyová. Malý reformovaný zbor do tej doby nemal kostol, bohoslužby sa vykonávali po domoch, alebo v škole. Zvonica /harang láb/ bola umiestnená pred domom Ladislava Komjátiho č. 37. Právom môžeme povedať, že v roku 1911 sa splnil sen 16 rodín tohoto malého reformovaného zboru. S výstavbou kostola začali v marci v roku 1911 a ešte v septembri toho istého roku slávil jeho vysviacku. Za uplynulých 100 rokov bol kostol opravovaný dvakrát a to v roku 1966 a v roku 1982. V roku 2010 sa zbor rozhodol vykonať opravu kostola z príležitosti 100. výročia jeho výstavby. Zveľaďiť vnútro kostola a jeho okolia sa podarilo vďaka peňažným darom a zbierkou cirkevného zboru. Je dôležité pripomenúť, že väčšina prác bola vykonaná svojpomocne. Veľké **ĎAKUJEM** patrí každému, kto akýmkoľvek spôsobom pomohol, alebo prispel k oprave kostola.

Štefan Komját /kurátor ref. cirkvi v Paňovciach/

Z babkinej truhlice

Štedrý deň. Na štedrý deň ráno, sotva sa minula polnoc ženy miesili cesto na vianočné pečivo. Usilovali sa, aby boli s pečením na úsvite hotové, lebo obradné pečivo malo byť do východu slnka z pece vonku. Cesto muselo byť dobre vykysnuté, pečivo pekné, vydarené. *Nevykysnuté koláče boli totiž predzvesťou úpadku celého hospodárstva, puknutá kôrka mala symbolizovať úbytok hospodárstva a rozpad manželstva.* Pri pečení opekancov boli gazdiné veľmi opatrné – *opekanec nesmel padnúť na zem*, lebo by uhynul dobytok, vodu z opekancov vylievali na krížne cesty, aby na ďalší rok zahnali nešťastie z domu, alebo ju vyliali pod ovocné strom, aby podporili ich rodivosť.

Z vianočného pečiva si základný význam uchoval chlieb, ku ktorému sa viaže najviac rozličných zvykov. Na východnom Slovensku vyhlbili do stredu cesta najväčšieho bochníka, určeného na kračúnik jamku. Nakvapkali do nej

med a vložili po niekoľkých zrnkách zo všetkých druhov obilia, ktoré pestovali – konope, ľanové semiačka, fazuľu a kukuricu. V mnohých oblastiach pripravovali chlebové placky určené pre dobytok.

Na Štedrý deň nesmela byť prvou návštevníčkou žena. Jej príchod ráno do cudzieho gazdovstva sa považoval za úmysel uškodiť. To bola príležitosť pre malých chlapcov, ktorí chodievali od skorého rána vinšovať. Na Štedrý deň bol ten najvhodnejší čas na všetky činnosti dôležité pre ľúbostnú mágiu. Ak chcelo dievča vedieť, ako sa bude volať jej muž, ukradlo z cesta určeného na chlieb taký kúsok, z ktorého mohlo pred východom slnka upiecť bochník. S týmto bochníkom večer, keď ľudia išli na večernú pobožnosť, vyšlo dievča na cestu. Prvého muža, ktorý mu išiel oproti sa opýtala na meno. S ohľadom na význam a kúzlo celého dňa dostalo sa primeranej pozornosti aj zvieratám. Strážny pes, kohút a gunár dostali po cesnaku, ktorý im mal pridať silu a odvahy. Dobytku boli určené viaceré požívatiny-chleboviny mali zabezpečiť, aby bol dobytok tučný a netrpel hladom, ich častou súčasťou boli aj ochranné liečivé bylinky. Domácom zvieratám dával gazda aj jablko, med, oblátku, opekanec alebo kus *štedráka*, aby aj dobytok mal účasť na obradnej večeri. Ku dverám stajne kladli železo, aby bol dobytok silný.

Štedrý deň bol pôstnym dňom. Cez deň sa jedlo málo, alebo aj celkom nič, obed sa vôbec nepripravoval. Úplný pôst sa považoval až do chvíle, kým nevyšla prvá hviezda. Dievča, ktoré až do večera vydržalo o hlade malo dostať dobrého muža, mládenec zase ženu.

Pastieri, hájníci, hlásnici a ďalší obchádzali na Štedrý deň všetky domy, z ktorých im počas sezóny zverovali dobytok či inú časť hospodárstva. Vo svojich vinšoch bohatých na prirovnania želeli gazdovi a gazdinej dobrú úrodu, zveľaďovanie dobytku a hydiny, v osobnom živote zdravie a spokojnosť.

Zdobenie domácnosti stromčekom, vetvičkami či slamou mal na starosti gazda, doniesol z hory jedľové vetvičky a pozapichoval ich nad zárubne všetkých dverí, ihličie malo ochrániť gazdovstvo od všetkého zlého.

Ing. Rozália Juhászová /predseda kult. a šport.komisie/

Regionálna rozvojová agentúra v Moldave nad Bodvou

Regionálna rozvojová agentúra v Moldave nad Bodvou už 12 rokov pôsobí v regióne. Poslaním agentúry pri jej vzniku bolo naštartovať rozvojové procesy v regióne. Najdôležitejšie bolo predovšetkým pripraviť rozvojové

dokumenty a projekty. Za prvých 10 rokov pôsobenia sa agentúra podieľala na príprave mnohých strategických rozvojových dokumentov. Agentúra pripravila 63 úspešných projektov s celkovým rozpočtom cez 4 mil. EUR. Od roku 2000 je zaradená do Integrovannej siete regionálnych rozvojových agentúr (IS RRA), ktorého garantom je Ministerstvo dopravy výstavby a regionálneho rozvoja SR. Veľký dôraz kladieme na informovanie o možnostiach čerpania finančných prostriedkov z rôznych zdrojov, predovšetkým z fondov EÚ. Naša agentúra je jedným zo zakladajúcich členov medzinárodnej Spoločnosti pre podporu podnikania mladých vo východnej a strednej Európe so sídlom v Budapešti.

Individuálny prístup k rozvoju obcí

V rámci vlastného programu *Poradca pre miestny rozvoj*, poskytuje svoje odborné kapacity, ktorí v obci pomáhajú samospráve riešiť dohodnuté individuálne úlohy na základe vopred dohodnutého časového harmonogramu. Tento program bol v rokoch 2008-2010 pilotne realizovaný v obciach Paňovce a Chorváty s veľmi dobrými výsledkami. V spolupráci so samosprávou sa podarilo do aktivít zapojiť aj miestne obyvateľstvo a prostredníctvom šiestich menších projektov ktoré spracovala naša agentúra sme na tieto aktivity získali spolu 16 200 EUR. V obciach vznikli oddychové a voľnočasové zóny, detské ihrisko a v obci Chorváty sa postavila aj klasická obecná pec na pečenie chleba a prípravu tradičných pokrmov.

Ako ďalej v údolí Bodvy ?

Našou ambíciou je dostať údolie Bodvy do povedomia ako atraktívne miesto nielen pre život a prácu ale aj na oddych. K tomu využijeme nielen náš odborný potenciál ale aj už osvedčené postupy pri podpore rozvoja nášho regiónu a tiež možnosti našich partnerov zo Slovenska aj zahraničia.

Ing.Ervin Petrik /riaditeľ RRA Moldava/

////////////////////////////////////
/Prajeme vám krásne a požehnané Vianoce.
/Nech sú sviatkami plné lásky, pokoja a oddychu.
/Nech sú vaše srdcia obklopené láskou všetkých
/blízkyh a žiaria šťastím jasne, ako Betlehemska
/hviezda.
////////////////////////////////////